

ความสำคัญและที่มาของปัญหาการวิจัย

ในปัจจุบันโรคเอดส์เป็นโรคติดต่อที่มีอันตรายร้ายแรงมากเนื่องจากโรคเอดส์เกิดจากเชื้อไวรัสที่มีคุณสมบัติ สามารถทำลายเซลล์ภูมิคุ้มกันของร่างกาย ผลก็คือโรคแทรกซ้อนจากการมีภูมิคุ้มกันบกพร่องทำให้เกิดเจ็บป่วยบ่อยจนเสียชีวิตในที่สุด สามารถติดต่อได้ทางการมีเพศสัมพันธ์ การให้เลือดที่มีเชื้อโรคเอดส์ การใช้เข็มฉีดยาร่วมกันกับผู้ที่ติดเชื้อโรคเอดส์ การถ่ายทอดจากมารดาที่มีเชื้อโรคเอดส์ไปสู่ทารกในครรภ์จากในช่วง 3-4 ปีที่ผ่านมาจนถึงภาวะการณ์ในปัจจุบันพบว่ามีการแพร่ระบาดไปอย่างทั่วถึงแทบทุกประเทศในโลก โดยมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อยๆ จากการรายงานจากองค์การอนามัยโลกมีผู้ป่วยโรคเอดส์จาก 163 ประเทศ จำนวนประมาณ 446,681 ราย และมีการประมาณว่ามีผู้ติดเชื้อโรคเอดส์ทั่วโลกในขณะนี้ประมาณ 8-10 ล้านคนมีผู้ป่วยโรคเอดส์ประมาณ 1.5 ล้านคน เนื่องจากมีหลายประเทศยังไม่รายงาน (AIDS NEWSLETTER: 1992)

สำหรับในประเทศไทยนั้นมีการพบผู้ป่วยโรคเอดส์ (Acquired Immuno-deficiency-Syndrome) เป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2527 นับจากนั้นมาได้แพร่ระบาดมากขึ้นจนเข้าสู่วิกฤติการณ์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 ภาวะการณ์ระบาดของโรคแบ่งออกได้เป็น 6 ช่วงดังนี้ คือช่วงแรกเกิดการแพร่ระบาดในกลุ่มชายรักร่วมเพศ ช่วงที่ 2 แพร่ระบาดในกลุ่มพวกรักษาเสพติดชนิดฉีดเข้าเส้นเลือด ช่วงที่ 3 ได้แพร่เข้าสู่หญิงบริการทางเพศ ช่วงที่ 4 แพร่เข้าสู่ชายที่มีพฤติกรรมสำส่อนทางเพศ ช่วงที่ 5 แพร่ระบาดจากชายและหญิงที่มีพฤติกรรมสำส่อนทางเพศเข้าสู่คู่สามี ภรรยาของตนในครอบครัว และช่วงที่ 6 ช่วงสุดท้ายได้แพร่จากแม่มาสู่ทารกที่คลอดซึ่งครบวงจรในที่สุด (ธีระ-รามสูตร: 2534) แสดงให้เห็นว่ามีการแพร่ระบาดการติดเชื้อไปสู่ประชากรกลุ่มต่างๆ ทุกกลุ่มอายุ อาชีพทุกระดับการศึกษา เนื่องจากโรคเอดส์เกิดจากเชื้อไวรัสที่มีคุณสมบัติสามารถทำลายเซลล์ภูมิคุ้มกันของร่างกายและยังสามารถเอาสารพันธุกรรมฝากไว้ใน Nucleus ของเซลล์ภูมิคุ้มกัน

จึงเป็นเหตุให้การแพร่เชื้อเอดส์นั้นแพร่โดยเซลล์ที่มีสารพันธุกรรมของไวรัสฝังอยู่ซึ่งก็หมายถึงการแพร่ทางเลือดและน้ำกาม การแพร่ทางน้ำกามหรือทางเพศสัมพันธ์ เป็นทางที่ทำให้การระบาดเป็นไปอย่างรวดเร็วและสำหรับประเทศไทยแล้วการมีเพศสัมพันธ์กับหญิงบริการทั้งในรูปแบบและนอก รูปแบบมีอยู่มากมาย ยิ่งเอื้ออำนวยให้ โรคเอดส์แพร่ระบาดได้อย่างรวดเร็ว (วิชาญ วิทยาศาสตร์-2535)

สถานการณ์โรคเอดส์ในประเทศไทย แยกตามปัจจัยเสี่ยงและแยกตามรายปีที่เริ่มป่วย ตั้งแต่เดือน กันยายน 2527 ถึง 28 กุมภาพันธ์ 2536 พบว่าจำนวนผู้ป่วยโรคเอดส์ (AIDS) มีทั้งหมด 1569 ราย เป็นเพศชาย 1379 ราย เพศหญิง 190 ราย เกิดจากปัจจัยเสี่ยงทางเพศสัมพันธ์ 1220 รายแบ่งเป็นแบบพฤติกรรมชายรักต่างเพศ 1070 ราย หญิงรักต่างเพศ 110 ราย ชายรักร่วมเพศ 26 ราย ชายรักสองเพศ 14 ราย เกิดจากปัจจัยเสี่ยงการใช้ยาเสพติดชนิดฉีดเข้าเส้น ทั้งหมด 142 ราย แบ่งเป็นเพศชาย 139 ราย เพศหญิง 3 ราย ปัจจัยเสี่ยงการติดเชื้อมาจากมารดา 147 รายเป็นชาย 74 ราย หญิง 73 ราย ปัจจัยเสี่ยงทางการรับเลือด 12 รายเป็นชาย 10 ราย หญิง 2 ราย ไม่ทราบปัจจัยเสี่ยง 48 ราย ในปัจจุบันมีจำนวนผู้ป่วยโรคเอดส์ ที่ยังมีชีวิตอยู่ทั้งหมด 879 ราย (สรุปสถานการณ์โรคเอดส์ : กองระบาดวิทยา , กระทรวงสาธารณสุข:2536)

จำนวนผู้มีอาการสัมพันธ์กับเอดส์ (Aids Related Complex หรือ ARC) มีทั้งหมด 1847 ราย เกิดจากปัจจัยเสี่ยงทางเพศสัมพันธ์ 1433 รายเป็นชายรักต่างเพศ 1182 รายหญิงรักต่างเพศ 215 รายชายรักสองเพศ 12 รายชายรักร่วมเพศ 24 รายเกิดจากปัจจัยเสี่ยงการใช้ยาเสพติดชนิดฉีดเข้าเส้นทั้งหมด 273 รายเป็นชาย 262 รายหญิง 11 ราย ปัจจัยเสี่ยงการติดเชื้อมาจากมารดาทั้งหมด 68 รายเป็นชาย 35 ราย หญิง 33 รายปัจจัยเสี่ยงทางการรับเลือดทั้งหมด 9 ราย เป็นชาย 7 รายหญิง 2 ราย ไม่ทราบปัจจัยเสี่ยง 64 รายในปัจจุบันมีจำนวนผู้มีอาการสัมพันธ์กับเอดส์ที่ยังมีชีวิตอยู่ทั้งหมด 1588 ราย (สรุปสถานการณ์โรคเอดส์: กองระบาดวิทยา, กระทรวงสาธารณสุข:2536)

จำนวนผู้ป่วยเอดส์ (AIDS) และผู้มีอาการสัมพันธ์กับเอดส์ (ARC) จำแนกตามกลุ่มอายุ และเพศ ตั้งแต่เดือน กันยายน 2527 ถึง 28 กุมภาพันธ์ 2536 พบว่า พบมากในช่วงกลุ่มอายุ

15-50 ปีพบในเพศชายมากกว่าเพศหญิง ในสัดส่วน 8:1 เมื่อจำแนกตามรายอาชีพ พบมากที่สุด ในกลุ่มอาชีพผู้ใช้แรงงานมีผู้ป่วยโรคเอดส์ (AIDS) 593 ราย มีผู้มีอาการสัมพันธ์กับเอดส์ (ARC) 783 ราย อาชีพรองลงมาได้แก่อาชีพเกษตรกร มีผู้ป่วยโรคเอดส์ (AIDS) 354 ราย มีผู้มีอาการสัมพันธ์กับเอดส์ 284 ราย (กองระบาดวิทยา กระทรวงสาธารณสุข : 2535)

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531-2535 กองโรคเอดส์ กระทรวงสาธารณสุข ได้ทำการสำรวจ การที่เกิิดจากมารดาติดเชื้อเอดส์ในโรงพยาบาลต่างๆจำนวน 94 โรงพยาบาลพบทารกที่เกิิด จากมารดาติดเชื้อเอดส์ทั้งสิ้น 3130 ราย แสดงให้เห็นว่าอัตราการระบาดของเชื้อโรคเอดส์ใน หญิงทั่วไปมีแนวโน้มสูงขึ้น (กรมควบคุมโรคติดต่อ , กระทรวงสาธารณสุข 2535)

จากข้อมูลดังกล่าวสรุปได้ว่าจำนวนผู้ป่วยเอดส์ (AIDS) และผู้มีอาการสัมพันธ์กับเอดส์ (ARC) อยู่ในกลุ่มที่อายุและอาชีพที่เป็นวัยแรงงาน ที่สำคัญของประเทศชาติ และเริ่มมีการเข้าสู่ระบบครอบครัวโดยมีการแพร่ไปถึงทารกที่เกิิดจากมารดาติดเชื้อเอดส์ซึ่งโรคเอดส์ในปัจจุบันยังไม่มียาฉีดยาและวิธีการรักษาให้หายขาดได้ทั้งที่สถาบันวิจัยต่างๆได้พยายามทำการค้นคว้าเป็นอย่างมาก ดังนั้นมาตรการที่เกิิดขึ้นที่สำคัญที่สุดของโครงการเกี่ยวกับการป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อโรคเอดส์คือ การให้ข้อมูลข่าวสารและให้การศึกษาแก่ประชาชนในอันที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อ (ประเสริฐ ทองเจริญ: 2531) ถึงเวลาแล้วที่ทุกคนควรตระหนักถึงอันตรายร้ายแรงของโรคเอดส์เนื่องจากการแพร่ระบาดได้อย่างรวดเร็วและมีความรุนแรงจึงเป็นเรื่องรีบด่วนที่ต้องดำเนินการแก้ไขก่อนที่การสูญเสียจะเกิดขึ้นอย่างมหึมา (วิชาญ วิชาลัย: 2535) ทำให้ประชาชนเป็นจำนวนมาก ต้องเจ็บป่วยเรื้อรังและเสียชีวิตก่อนถึงวัยอันควรที่จะเป็นซึ่งมีผลกระทบทางด้าน เศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เกิดการสูญเสียทรัพยากรอันสำคัญของประเทศ (บรรลุ ศิริพานิช: 2533)

ในเขตอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา เป็นเขตชุมชนที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรมอยู่ 231 แห่งมีโรงงานทั้งขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็กมีพนักงานและคนงานส่วนใหญ่อยู่ในวัยแรงงาน 15-44 ปีเป็นจำนวน 8,768 คนแยกตามเพศเป็นเพศชาย 4525 คนเพศหญิง 4243 คน (อุตสาหกรรมจังหวัดนครราชสีมา: 2535) เป็นกลุ่มที่มีพฤติกรรมเสี่ยง เป็นเขตชุมชนที่มีปัญหาทางด้านโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ เนื่องจากมีสถานบริการ สถานเริงรมย์อยู่เป็น

จำนวนมาก มีสำนักโศภณซึ่งเป็นแหล่งแพร่เชื้ออหิวาโรค 14 แห่ง มีจำนวนหญิงอาชีพพิเศษ 184 ราย พบว่ามีผู้ติดเชื้อโรคเอดส์โดยไม่มีอาการตั้งแต่ ปี 2532 ถึงปัจจุบัน จำนวน 178 ราย (ศูนย์อหิวาโรคเขต 5 นครราชสีมา : 2535) ซึ่งผู้ที่มีการติดเชื้อเอดส์ในระยะไม่มีอาการ จะมีโอกาสแพร่เชื้อให้กับคนอื่นในสังคมได้มากกว่าคนที่เป็นเอดส์แล้วเพราะคนที่เป็นโรคเอดส์แล้วมักจะมึร่างกายทรุดโทรม อ่อนแอ เจ็บป่วย จึงไม่ค่อยไปมีวสุ่มหรือมีเพศสัมพันธ์กับผู้อื่น ส่วนคนที่ไม่มีอาการมักจะมึสุขภาพแข็งแรง และยังมีอารมณ์ทางเพศอยู่ จึงแพร่เชื้อให้กับผู้อื่นอยู่เรื่อยๆคนที่รับเชื้อก็ไม่รู้ จึงชะล่าใจและรู้ก็ต่อเมื่อสายเสียแล้ว (สถาพร มานัสสฤษดิ์: 2534) ในอนาคตอีก 5-10 ปี จะมีผู้ป่วยเอดส์เต็มขั้นเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ถ้าไม่ช่วยกันสกัดกั้นการแพร่เชื้อให้ค้ก่าปัจจุบัน สถานการณ์ของโรคเอดส์ก็จะเลวร้ายลงอีกมากจึงมีความจำเป็นอย่างยั้งที่จะต้องมีการเผยแพร่ให้ประชาชนทั่วไปหรือกลุ่มเสี่ยงมีความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ การติดต่อของโรคเอดส์และการป้องกันตนเองให้ปลอดภัยจากการติดเชื้อโรคเอดส์ การดำเนินการให้สุ้ศึกษาและประชาสัมพันธ์จะต้องมีพื้นฐานทางด้านความรู้ ทศนคติ พฤติกรรมการป้องกันกาติดเชื้อ โรคเอดส์ในกลุ่มเสี่ยงนี้ก่อนว่าเป็นอย่างไร เพื่อหารูปแบบที่เหมาะสม ในการดำเนินการให้สุ้ศึกษาในแต่ละกลุ่มให้มีความรู้ที่ถูกต้อง ในอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ยังไม่เคยทำการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในเรื่อง ความรู้ ทศนคติ พฤติกรรมการป้องกันกาติดเชื้อโรคเอดส์ ในกลุ่มเสี่ยงต่างๆมาก่อน

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึง ความรู้ ทศนคติ และ พฤติกรรมการป้องกันกาติดเชื้อโรคเอดส์ ในกลุ่มผู้ใช้แรงงานซึ่งเป็นกลุ่มเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคเอดส์ที่สำคัญของประเทศอ้กทั้งในเขตอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา เป็นเขตชุมชนที่มีสถานประกอบการ โรงงานขนาดต่างๆ ทั้ง ขนาดใหญ่ กลาง เล็ก ตั้งอยู่เป็นจำนวนมาก มีสถานเริงรมย์เป็นจำนวนมาก และมีปัญหาทางด้านโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ เพื่อที่จะนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้มาเป็นข้อมูลพื้นฐาน ในการจัดรูปแบบการให้สุ้ศึกษาเรื่องโรคเอดส์ในกลุ่มผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม ในเขตอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ให้มี ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องโรคเอดส์ที่ถูกต้อง เพื่อเป็นการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ในกลุ่มเสี่ยงนี้ เพื่อความอยู่รอดของตัวบุคคล และครอบครัว สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมและชุมชนได้โดยปกติสุข

คำถามของการศึกษา

1. พนักงานและคนงานในโรงงานอุตสาหกรรม ในเขตอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา มีความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมในการป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์อยู่ในระดับใด
2. พนักงานและคนงานในโรงงานอุตสาหกรรม ในเขตอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมาที่มีความแตกต่างทางด้านสถานภาพ เศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกันจะมีความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมในการป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์ แตกต่างกันอย่างไ
3. ระดับความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมในการป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์ ของพนักงานและคนงานโรงงานอุตสาหกรรม มีความสัมพันธ์กันอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อศึกษา ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมในการป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์ ของพนักงานและคนงานในโรงงานอุตสาหกรรม ในเขตอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

วัตถุประสงค์เฉพาะ

1. เพื่อศึกษาความรู้ ทักษะเกี่ยวกับโรคเอดส์ของพนักงานและคนงานในโรงงานอุตสาหกรรมในเขตอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมในการป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์ของพนักงานและคนงานในโรงงานอุตสาหกรรม ในเขตอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา
3. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ด้าน เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ สถานะทางเศรษฐกิจ การได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องโรคเอดส์ของพนักงานและคนงานในโรงงาน

อุตสาหกรรม ในเขตอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมในการป้องกัน การติดเชื้อโรคเอดส์ของพนักงานและคนงานในโรงงานอุตสาหกรรมในเขตอำเภอปากช่องจังหวัดนครราชสีมา

ข้อตกลงเบื้องต้น

- การเก็บข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์และบันทึกผลในแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบมาแล้ว โดยผู้สัมภาษณ์ที่ผ่านการฝึกอบรมแล้วเป็นข้อมูลที่เป็นความจริง มีความถูกต้องและเชื่อถือได้
- การศึกษาครั้งนี้ศึกษาเฉพาะพนักงานและคนงานที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมในเขตอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ที่ถูกเลือกเป็นตัวอย่าง โดยปราศจากความลำเอียงในช่วงระยะเวลาที่ศึกษาเท่านั้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. ทราบข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับ ความรู้ ทักษะ พฤติกรรมการป้องกัน การติดเชื้อโรคเอดส์ของคนงานในโรงงานอุตสาหกรรม ในเขตอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยครั้งนี้ เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการให้ ความรู้เชิงรุกในการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ โดยการประสานงานกับคณะกรรมการควบคุมโรคเอดส์ระดับอำเภอต่อไป
3. ทราบประเภทของสื่อ ที่พนักงานและคนงานได้รับความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์มากที่สุด
4. เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวิจัยครั้งต่อไป

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ผู้วิจัยได้แบ่งตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาออกได้ดังนี้

1. ตัวแปรอิสระ อายุ เพศ สถานภาพสมรส การศึกษา อาชีพ ฐานะทางเศรษฐกิจ การได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องโรคเอดส์ ของ พนักงานและคนงาน
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความรู้ ทักษะ ทักษะการป้องกัน ของพนักงานและคนงานที่มีต่อการติดเชื้อโรคเอดส์

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา

1. ความรู้เรื่องโรคเอดส์ หมายถึงความสามารถในการจำหรือการระลึกได้ซึ่งรวมประสบการณ์ต่างๆที่เคยได้รับรู้มา ความเข้าใจและการนำไปใช้สามารถบอกข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสาเหตุอาการ การติดต่อ การรักษารวมทั้งการป้องกันการติดเชื้อ ของโรคเอดส์

2. ทักษะต่อโรคเอดส์ หมายถึง ท่าทีหรือความรู้สึก ความคิดเห็น การรับรู้ต่อการเกิดโรคเอดส์ ความรุนแรง ความเสี่ยง ความกลัว และความระมัดระวังต่อการติดเชื้อโรคเอดส์ และผลดีของการป้องกันโรคเอดส์

ทัศนคติเชิงลบ หมายถึง ข้อความที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ ความรู้ ทักษะและพฤติกรรมป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์ ซึ่งมีความหมายไปในทางที่ผิด ไม่เหมาะสม

ทัศนคติเชิงบวก หมายถึงข้อความที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์ ซึ่งมีความหมายไปในทางที่ถูกต้องเหมาะสม

3. พฤติกรรมป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์ หมายถึง การปฏิบัติของบุคคลเพื่อป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่เกิดขึ้น เช่นในด้านพฤติกรรมทางเพศและ

การใช้ยาเสพติด

4. โรคเอดส์ AIDS (ACQUIRED IMMUNE DEFICIENCY SYNDROME) หมายถึง โรคที่มีกลุ่มอาการแสดงหลายอย่าง ซึ่งเป็นผลจากการที่ร่างกายมีภูมิต้านทานโรคเสื่อมลง การที่ร่างกายมีภูมิต้านทานโรคเสื่อมลงเกิดจากไวรัสชนิดหนึ่ง กลุ่ม RETROVIRUS HUMAN T-CELL LYMPHOTROPIC VIRUS TYPE III

5. พนักงานในโรงงานอุตสาหกรรม หมายถึง ผู้ซึ่งทำงานฝ่ายธุรการ การจัดการ ในโรงงานอุตสาหกรรมที่ตกเป็นตัวอย่าง โดยไม่จำกัดเพศ อายุ และระดับการศึกษา

6. คนงานในโรงงานอุตสาหกรรม หมายถึง ผู้ซึ่งทำงานโดยใช้แรงงาน ทั้งนี้ไม่รวมถึงผู้ซึ่งทำงานฝ่ายธุรการ ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมที่ตกเป็นตัวอย่าง โดยไม่จำกัดเพศ อายุ ระดับ การศึกษา

7. โรงงานอุตสาหกรรม หมายถึง สถานที่ที่ใช้เครื่องจักร มีกำลังรวมตั้งแต่สองแรงม้าหรือกำลังเทียบเท่าตั้งแต่สองแรงม้าขึ้นไป หรือใช้คนงานตั้งแต่เจ็ดคนขึ้นไปโดยใช้เครื่องจักรหรือไม่ก็ตามเพื่อใช้สำหรับทำ,ผลิต ประกอบ บรรจุ ซ่อม ซ่อมบำรุง ทดสอบ ปรับปรุง แปรสภาพ หรือทำลายสิ่งใดๆเป็นกิจการต่างๆที่ดำเนินโดยใช้เงินลงทุนและแรงงานเพื่อให้ได้มาซึ่งผลิตภัณฑ์หรือผลิตผลหรือบริการในเชิงการค้า การเรียกชื่อตามขนาดของกิจการอุตสาหกรรมได้ดังนี้คือ

- โรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็กเป็นกิจการอุตสาหกรรมประเภทโรงงาน ประเภทบริษัทประเภทหัตถกรรม หรือประเภทอุตสาหกรรมในครอบครัวที่มีเงินทุนจดทะเบียนไม่เกิน 10 ล้านบาท ใช้แรงงานตั้งแต่ 20-49 คน

- โรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลาง เป็นอุตสาหกรรมที่มีการใช้แรงงานมากและมีเครื่องจักรกลที่ทันสมัยมากกว่าอุตสาหกรรมขนาดเล็กมีเงินลงทุนมากกว่า 10 ล้านบาทแต่ไม่เกิน 100 ล้านบาท ใช้แรงงานตั้งแต่ 50-200 คน

- โรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ เป็นอุตสาหกรรมที่มีการลงทุนมากกว่า 100 ล้านบาทขึ้นไปมีจำนวนคนงานมากกว่า 200 คนขึ้นไป ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย มีอัตราการผลิตสูง (เทพนม เมืองแมนะ 2529)

8. ระบบการทำงาน หมายถึง การทำงานในเวลาที่แตกต่างกันโดยแบ่งออกเป็น

- เวลาปกติ เริ่มตั้งแต่ 8.00-17.00 น.
- ทำงานเป็นกะ ได้แก่ การทำงานแบบกะเช้า กะบ่าย หรือกะดึก
  - กะเช้า เริ่มตั้งแต่เวลา 08.00-16.00 น.
  - กะบ่าย เริ่มตั้งแต่เวลา 16.00-24.00 น.
  - กะดึก เริ่มตั้งแต่เวลา 24.00-08.00 น.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย